

PROGRAM

Odborná interdisciplinární konference

Filozofická
fakulta

muo

MUZEUM UMĚNÍ
OLOMOUC

Festivity a ceremonie ve středověku a raném novověku

Konferenci pořádá Katedra historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého
v Olomouci a Muzeum umění Olomouc

Středa 27. 11.

15:30 – 16:00 Prezence

16:00 – 16:15 Zahájení konference

16:15 – 16:45 **Jiří Hrbek**

Slavnosti jako součást politické komunikace. Oslavy významných okamžiků v životě členů habsburského rodu pořádané v českých zemích 17. a 18. století

Raně novověká slavnost byla mnohvrstevnatým fenoménem. Jednou z jejích zásadních aspektů byla komunikace: její průběh i celkové aranžmá sdělovaly těm, kteří se jí účastnili, i těm, kteří ji sledovali, důležité informace nezřídka politického charakteru. Také v habsburské monarchii stejně jako v dalších zemích raně novověké Evropy zahalovali panovníci klíčové politické informace do hávu barokních slavností, aby tak zdůraznili naléhavost sdělovaných obsahů a podtrhli jejich význam. Vedle racionálního jádra takto předávaných zpráv však šlo také o vzbuzení kladných emocí u všech zúčastněných, díky nimž mohla být daná informace akceptována a následně se vryla do paměti jednotlivců i přítomných skupin. V monarchické formě vlády a zejména v monarchii dědičné, která byla po Bílé hoře nastolena i v českých zemích, byly zásadní informace týkající se panovnického rodu: narození potomků (včetně následníka trůnu), uzavření sňatku nebo úmrtí panujícího českého krále, popř. královny. Podoba panovnické rodiny totiž měla přímý vliv na fungování politického systému a případná absence dědice mohla vštívit válečný konflikt. Tím byla na životě habsburských vládců, jejichž rezidence se po třicetileté válce natrvalo přesunula mimo české země, zainteresována i veřejnost. A že nešlo jen o habermasovskou veřejnost reprezentativní, ale o veřejnost mnohem širší prozrazují právě barokní slavnosti, které budou předmětem mého příspěvku.

16:45 – 17:00 Diskuze

17:00 – 17:30 **Jiří Kroupa**

Umění v karnevalovém oparu svící: slavnosti a architektura v první polovině 18. století

Slavný výrok architekta Sempera může dobře charakterizovat určitý způsob pochopení ohňostrojů a slavností v raném novověku. Jejich historický výzkum měl již na Moravě jistou tradici (Josef Válka), a tak se můžeme vydat k jejich porozumění prostřednictvím kolekce grafických listů brněnského barokního architekta Františka Antonína Grimma. Zaměříme se přitom především na římské slavnosti „Chinea“ v době vlády habsburských neapolských vicekrálů a jejich pozdější proměnu. Současně se pokusíme ukázat na jejich jistou paralelu v brněnských ohňostrojích, oslavujících vládu mladého a reformám nakloněného císaře Josefa I.

17:30 – 17:45 Diskuze

18:00

Neformální
program

Posezení u sklenky vína

Čtvrtek 28. 11.

8:30 - 9:00 Prezence

9:00 - 09:15 Zahájení hlavní části konference

9:15 - 10:15 **K potěše ducha i těla**

9:15 – 9:30 Petra Vokáčová – Způsobný bonviván Jan Jáchym ze Žerotína

9:30 – 9:45 Milena Hajná – Svatební oděvy raně novověké šlechty

9:45 – 10:00 Milan Svoboda – Je líbo sorbet nebo zmrzlinu? Zmrzlina jako luxusní pokrm na slavnostním šlechtickém stole, za jehož vznikem stojí raně novověké alchymie

10:00 – 10:15 Vladimír Maňas – Liturgie a hudba v rámci moravských festivit raně novověku

10:15 - 10:30 Diskuze k bloku

10:30 - 10:40 Coffeebreak

10:40 - 11:40 **Město centrem oslav**

10:40 – 10:55 Karolína Kreml Kirschnerová – Ceremonie cechovních korporací poddanských měst domnia olomouckých biskupů v odraze písemných pramenů předbělohorského období

10:55 – 11:10 Matěj Kaftan – Cechovní a panovnická reprezentace v průběhu 15. a 16. století

11:10 – 11:25 Anna Beňová – Reštaurácia mestského magistrátu v Prešove: Ceremoniálne aspekty medzi tradíciou a inováciou v období 18. storočia

11:25 – 11:40 Martin Firon – Slavnosti německobrodského kláštera bosých augustiniánů a jejich reflexe v městské společnosti

11:40 - 11:55 Diskuze k bloku

11:55 – 13:10 Oběd

13:10 – 14:10 **Panovník na cestách**

13:10 – 13:25 Tomasz Walczek – Order, draft or relation of Ferdinand I's coronation in Prague in 1527? „Ad exequendum solennitatem coronacionis regie“ in the manuscript book preserved in the State Archives in Wrocław

13:25 – 13:40 Eliška Petermann Harceková – Odjezd z Heidelbergu a korunovace Fridricha Falckého očima anglického čtenáře

13:40 – 13:55 Pavel Kotau – Vjezd panovníka do města v konfesijně rozdělené zemi na konci středověku

13:55 – 14:10 Martina Potůčková & Pavel Waisser – Maximilianus in bivio Olomucensis – setkání arcivévodky se svým slonem v roce 1563

14:10 - 14:25 Diskuze k bloku

14:25 - 14:35 Coffeebreak

14:35 - 15:35 **Církevní slavnosti**

14:35 – 14:50 Jiří Mikulec – Církevní slavnosti mezi barokem a osvícenstvím

14:50 – 15:05 Jakub Krček & Marcela Waldmannová – Barokní festivity v cisterciáckém opatství Plasy ve světle nálezů z odpadní jímky

15:05 – 15:20 Jana Oppeltová – Memoriale seculorum canoniae Gradicensis. Srovnání dvou velkých oslav historických výročí spojených s premonstrátskou kanonií Klášterní Hradisko u Olomouce

15:20 – 15:35 Zuzana Paštrnáková – Nástupy do úřadu a ceremoniální příležitosti jako korespondenční téma biskupů 17. století. Komunikace a kooperace olomouckého biskupa Castelcornu s pražským arcibiskupem Sobkem

15:35 - 15:50 Diskuze k bloku

15:50 - 16:00 Coffeebreak

16:00 - 17:00 Svatby a narozeniny

16:00 - 16:15 *Josef Hrdlička – Oslavy narozenin císaře a jeho rodiny na vídeňském dvoře Ferdinanda II.*

16:15 - 16:30 *Patrik Paštrnák – Soukromí během slavnosti? Fluidita a interakce privátní a veřejné sféry během vybraných svatebních cest královských nevěst na konci středověku a začátku novověku*

16:30 - 16:45 *Iveta Coufalová – Postupné kročení ohně a ohňostrůjců: Ohňostroje v reprezentačních strategiích sasko-polských panovníků*

16:45 - 17:00 *Anežka Staňková – Teatralita panovníckých svateb na dvoře císaře Maxmiliána II.*

17:00 - 17:15 Diskuze k bloku

17:15 - 17:45 **Prohlídka výstavy MUO** *Ohňová dramata: Střelný prach, ohňostroje a ohňostrůjné iluminace v evropském umění 1400–1750*

19:00 **Neformální program** *Posezení u sklenky vína*

Pátek 29. 11.

9:00 - 09:05 Zahájení druhého dne

9:05 - 10:05 Diplomaté

9:05 - 9:20 *Jiří Kubeš – Audience císařských diplomatů a jejich proměny (1650-1750)*

9:20 - 9:35 *Vítězslav Prchal – Slavnosti a ceremonie na carském dvoře očima císařského vyslance Františka Karla Vratislava z Mitrovic (1728–1733)*

9:35 - 9:50 *Hana Ferencová – Slavnosti a ceremonie v říšských městech pohledem alžbětinského cestovatele Fynese Morysona*

9:50 - 10:05 *Vitaliy Nagirnyy – Přijímání poloveckých posílů ruskými knížaty ve druhé polovině 11.–12. století*

10:05 - 10:20 Diskuze k bloku

10:20 - 10:30 Coffeebreak

10:30 - 11:15 Uvedení do úřadu

10:30 - 10:45 *Michal Nguyen – František Josef z Valdštejna – Moravský orel. Oslava instalace zemského hejtmana*

10:45 - 11:00 *Hana Štěpánová Seichterová – Obnova rady v moravských královských městech v 15. a 16. století*

11:00 - 11:15 *Jan Štěpánek – Z vdovského čepce pod knížecí klobouk: ceremoniál k uvedení Marie Gabriely Lažanské do úřadu kněžny-abatyše novoměstského ústavu šlechticů v Praze roku 1739*

11:15 - 11:30 Diskuze k bloku

11:30 - 11:40 Coffeebreak

11:40 - 12:25 Smrt a pohřby

11:40 - 11:55 *Pavel Solnický – Exhumace a přenesení těl opavské kněžny Anny Marie z Lichtenštejna a jejich dětí z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Opavě jako příklad raně novověké nefestivity?*

11:55 - 12:10 *Daniela Wallnerová – Smrt a pohřeb Laurentia Scipia, obnovitele osekého kláštera*

12:10 - 12:25 *Pavel Lasztovicza – O vítězném a k lehkému odpočinku uloženém lvu. Pohřební kázání nad Karlem Jindřichem ze Žerotína z roku 1716*

12:25 - 12:40 Diskuze k bloku

12:40 **Zakončení konference**

